

ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลในจังหวัดยะลา

The Factors that Affect the Awarded Red-Whiskered Bulbuls in Yala Province

มุดัสซิดร์ มาแจ* มุหัมมัดอามีน บาเหะ อาดีลัน หะยียาเตะ อิมรอกเฮม แพร ฮัมดิลลาห์ เจะมุซอ มุสลิมิน กาชอ
ทัสนา เกือเส็ง และรุ่งลาวัญญ์ จันทรัดนา

Mudassid Majae*, Muhammad-amin Baheh, Adilan Hayeelateh, Aimrohem Prae, Hamdilla Jehmusor,
Muslimin Kasor, Tasna Kueseng and Runglawan Chantarattana

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

YalaRajabhat University, 133 Municipal Road 3, Sateng Subdistrict, Muang District, Yala 95000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: mudassir.m@yru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลในจังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาวิธีการฟังเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลในจังหวัดยะลา 3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุกในจังหวัดยะลา วิธีการดำเนินการวิจัยรวบรวมข้อมูลเอกสารเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ และสัมภาษณ์จากคนที่มีประสบการณ์การเลี้ยงนกกรงหัวจุก โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ การหาคุณภาพของเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เลี้ยงนกกรงหัวจุกสำหรับการแข่งขัน และผู้เลี้ยงนกกรงหัวจุกที่เคยได้รับรางวัล จำนวน 11 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล ได้แก่ สายพันธุ์ของนก สุขภาพที่ดีของนก อาหาร อายุ การรักษาความสะอาด การพักผ่อนของนก รวมทั้งการสร้างควมไว้วางใจสนิทสนมระหว่างเจ้าของนกกับนก วิธีการฟังเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลมีเสียงร้อง 2 ประเภท ได้แก่ เสียงทั่วไปกับเสียงทอง ส่วนผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุกพบว่า ส่งผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ เช่น สามารถสร้างรายได้จากการเพาะพันธุ์นก และอาจสร้างความรำคาญหรือก่อให้เกิดโรครุภูมิแพ้

คำสำคัญ : นกกรงหัวจุก เสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล ปัจจัยที่ส่งผล

Abstract

This research aimed 1) To study the factors that affect the awarded red-whiskered bulbuls in Yala province 2) To study how to listen to the awarded red-whiskered bulbul vocalization in Yala province 3) To study effects from petting and red-whiskered bulbul competition in Yala province. The target were 11 peoples who pet red-whiskered bulbuls for competition and who have won the competition. The instrument was interview. The result were found that the factors that effect on the awarded red-whiskered bulbul vocalization are breed, health, age, cleanliness, resting and familiarization between the birds and owners. There are two ways of listening to the red-whiskered bulbul vocalization – usual sound and melodious sound. The effects of petting red-whiskered bulbul are the effects on the owner, owners' family, community and country positively and negatively, for example – it can be the way to generate revenue, the career from breeding bird and it might cause of nuisance or allergy.

Keywords: Red-whiskered Bulbul, The awarded red-whiskered bulbul vocalization, The factors that effect

บทนำ

นกกรงหัวจุก หรือ นกปรอดหัวโขน หรือ นกปรอดหัวจุก เป็นที่นิยมเลี้ยงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นกกรงหัวจุกจะถูกแขวนไว้ตามบ้านเรือนประชาชนทั้งไทยพุทธและมุสลิมแทบทุกหลังคาเรือน ตามปกติแล้วชาวบ้านเมื่อมีเวลาว่างจะนำ

นกรกรงหัวจุกมาประชันเสียงกัน โดยจะรวมตัวกันตามสถานที่ต่างๆ สำหรับจังหวัดยะลานั้น ได้มีมหกรรมแข่งขันนกรกรงหัวจุกเสียงอาเซียน ซึ่งจัดการแข่งขันมาเป็นปีที่ 33 ประจำปี 2561 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เทศบาลนครยะลา ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการจัดงานต่อเนื่องมายาวนาน โดยมีผู้นิยมเลียนนกรกรงหัวจุกเสียง นกรกรงหัวจุก หรือชาวชาววงศ์จากหลากหลายพื้นที่ทั้งในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย นานกมาร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมาก โดยมีการแข่งขันนกรกรงหัวจุกเสียง และการแข่งขันนกรกรงหัวจุกประเภท 4 ยก 9 ดอกรวม (VIP) และประเภท 4 ยก 8 ดอกรวม (ดาวรุ่ง) และการแข่งขันนกรกรงหัวจุก นับเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้บรรจุในปฏิทินท่องเที่ยวของประเทศไทยเผยแพร่ไปทั่วโลก มหกรรมดังกล่าวเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวให้กับ จ.ยะลา โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนก ตั้งแต่ต้นน้ำ คือธุรกิจฟาร์มนก และการเพาะเลี้ยงนก กลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะขายลูกนกทั้งในประเทศ และมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ ธุรกิจกลางน้ำ คือกลุ่มอาชีพทำกรงนก หัวกรงนก ตะขอกกรงนก กลุ่มอาชีพตัดเย็บผ้าคลุมกรงนก กลุ่มผลิตอาหาร อาหารเสริม และยารักษาโรคสำหรับนกรกรง รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหิน ผลไม้พื้นเมือง จ.ยะลา รวมทั้งอาหารนกชนิดอื่น ๆ เช่น หนอนนก ผักผลไม้ ฯลฯ ส่วนธุรกิจปลายน้ำ คือร้านน้ำชา ธุรกิจโรงแรม ขนส่ง ร้านอาหาร OTOP สินค้าที่นำมาเป็นของรางวัลทุกประเภท ของที่ระลึก รวมถึงสินค้าที่นำมาวางขายรอบ ๆ สนามแข่งขันเมื่อมองภาพรวมถือว่ากิจกรรมนี้ส่งผลให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชน รวมทั้งเป็นกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จะช่วยเสริมสร้างความสามัคคีกัน เพราะผู้ที่ชื่นชอบนกมาจากต่างเชื้อชาติ ศาสนา แต่สามารถใช้กิจกรรม และความสนใจร่วมกัน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีนำไปสู่สังคมที่มีความสันติสุขต่อไป (ชมรมสื่อมวลชนเพื่อสันติ, 2561 : ออนไลน์)

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นกรกรงหัวจุกเป็นที่นิยมในแง่ที่เป็นสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงเพื่อฟังเสียงร้องอันไพเราะและเพื่อการแข่งขันเสียงร้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การเลียนนกรกรงหัวจุกนี้เป็นเหมือนหนึ่งในวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของผู้คนที่นี่ นกรกรงหัวจุกหากได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะสามารถมีอายุยืนนานได้ถึง 11 ปี สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นแหล่งการซื้อขายนกรกรงหัวจุกแหล่งใหญ่ของไทยแหล่งหนึ่ง ในปีหนึ่ง ๆ จะมีการนำนกรกรงหัวจุกมาขายนับ 100,000 ตัว โดยมีผู้ซื้อในประเทศมาจากจังหวัดพังงา ตรัง กระบี่ นครศรีธรรมราช สงขลา นราธิวาส ปัตตานี และยะลา และผู้ซื้อจากต่างประเทศมาจากมาเลเซีย สิงคโปร์ สำหรับราคาของนกรกรงหัวจุกที่มีการซื้อขายกันในปัจจุบันนี้มีหลายราคา ขึ้นอยู่กับรูปร่าง จำนวนคำที่ร้อง สำนวน ท่าทางและลีลา และอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งนกรกรงหัวจุกที่มีสีขนแปลกแตกต่างไปจากนกรกรงหัวจุกธรรมดา นกรกรงหัวจุกที่มีขนสีขาวทั้งตัว นกรกรงหัวจุกที่มีขนลาย หรือนกรกรงหัวจุกที่มีสร้อยที่หน้าอกติดกันเหมือนคอหมีควาย ที่หน้าอกเป็นรูปตัววี ถ้านกรกรงหัวจุกที่มีขนสีผิดไป จากนกรกรงหัวจุกที่มีขนสีปกติ โดยเฉพาะนกรกรงหัวจุกที่มีขนสีขาว จะมีราคาหลักหมื่นบาทต่อตัวขึ้นไป โดยราคาของนกรกรงหัวจุกชนิดอื่น ๆ ก็จะมีตั้งแต่หลักร้อยถึงหลักพัน และถ้านกรกรงหัวจุกที่ผ่านการแข่งขันและได้รางวัล ก็จะมีราคาที่แพงมากขึ้น และนกตัวใดที่มีเสียงไพเราะ และได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดแข่งขันจะมีราคาถึงหลักล้านบาท (อัปดุลลาตีฟ การี, 2559 : 61-65) ซึ่งการร้องของนกรกรงหัวจุกที่ดีต้องเปล่งเสียงร้องเต็มที่ เสียงเป็นเพลงเหมือนเสียงดนตรี มีเสียงใหญ่ เสียงกลางและเสียงเล็ก ซึ่งก็แล้วแต่ถิ่นกำเนิดของนกรกรงหัวจุกนั้น ๆ เพลงของนกรกรงหัวจุกต้องมีคำหรือ 3 คำขึ้นไปจนถึง 7 คำ ซึ่งนกที่ร้องเพลงได้ 3 - 5 คำ เป็นนกแบบธรรมดา นกที่ร้องเพลงได้ 6 - 7 คำ จะเป็นนกที่หายาก จังหวะและคำร้องแต่ละคำต้องสม่ำเสมอและชัดเจน การร้องแต่ละพยางค์ของนกนั้น เขาเรียกว่า "แม่ไม้เพลงนก" ในภาพรวมการร้องของนกรกรงหัวจุก คือ ขณะร้องเพลงต้องมีท่าที่ ลีลาสวยงามไปทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นปาก คอ ออก หาง ขา หน้าตาสดชื่นแจ่มใส ดวงตาแจ่มใส ขาเหยียด ลำตัวนกกตั้ง หน้าเชิด ขนออกฟู หางกระดก น้ำเสียงดังฟังชัดเป็นจังหวะจะโคนที่ดี สม่ำเสมอและต่อเนื่อง (เกริกกฤษณ์ กังแฮ, มปป. : ออนไลน์) แตกต่างกับนกทั่วไปที่ร้องไม่เป็นจังหวะท่าที่ไม่สวยงาม

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการศึกษาศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อเสียงร้องของนกรกรงหัวจุกเป็นที่น่าสนใจเนื่องจาก ความใฝ่ฝันสูงสุดของผู้เลี้ยงนกรกรงหัวจุกคือได้ครอบครองนกที่มีเสียงร้องที่ดี สามารถนำไปแข่งขัน และได้รับรางวัลหรือขายได้มูลค่าที่สูง ซึ่งเป็นรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ อีกทั้งเสียงร้องที่ดีสามารถสร้างความเพลิดเพลินบันเทิงใจ และคลายความเครียดแก่ผู้เลี้ยงได้ นอกจากนี้การวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์ การหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการเลียนนกรกรงหัวจุกเพื่อให้นกมีเสียงร้องที่ดีขึ้น และมีวัฒนธรรมการเลี้ยงนกรกรงหัวจุกให้ดำรงอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป อีกทั้งยังสามารถนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนกรกรงหัวจุกได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มีเป้าหมายสำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์ การแก้ปัญหาการเลี้ยงนกกกรงหัวจุก เพื่อให้คนมีเสียงร้องที่ดีขึ้น และมีวัฒนธรรมการเลี้ยงนกกกรงหัวจุกให้ดำรงอยู่คู่สังคมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลในจังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาวิธีการฟังเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลในจังหวัดยะลา
3. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกกรงหัวจุกในจังหวัดยะลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินการศึกษาดังนี้
กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ที่เลี้ยงนกกกรงหัวจุกสำหรับการแข่งขันและเคยได้รับรางวัล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้เลี้ยงนกกสำหรับการแข่งขัน เหตุผลที่คณะผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้เลี้ยงนกกสำหรับการแข่งขันเพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการแข่งขันและการฟังเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ไพเราะ ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการเก็บข้อมูล
2. ผู้เลี้ยงนกกที่เคยได้รับรางวัล เหตุผลที่คณะผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เลี้ยงนกกที่เคยได้รับรางวัลเพราะบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการแข่งขันนกกกรงหัวจุกในระดับต่าง ๆ และเป็นผู้ที่เคยได้รับรางวัลมากมาย เช่น รางวัลในรายการระดับอำเภอ ระดับอาเซียน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลงานวิจัย (ThaiLIS) และศูนย์บรรณสารสนเทศ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เลี้ยงนกกสำหรับการแข่งขัน และผู้เลี้ยงนกกที่เคยได้รับรางวัล โดยคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วกลับมาสรุปรายชื่อผู้เลี้ยงนกกสำหรับการแข่งขัน และผู้เลี้ยงนกกที่เคยได้รับรางวัล ซึ่งเป็นที่รู้จักและยอมรับของประชาชนในพื้นที่บ้านตลาดเก่า จังหวัดยะลา โดยได้รับการแนะนำจากผู้เลี้ยงนกกกรงหัวจุกบ้านตลาดเก่า ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการวางแผนการเก็บข้อมูลจากผู้เลี้ยงนกกสำหรับการแข่งขัน และผู้เลี้ยงนกกที่เคยได้รับรางวัล โดยคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ประสานงานนัดหมายวันและเวลาในการขอเข้าไปเก็บข้อมูลตามที่กำหนด ใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของผู้ให้สัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์จะเลี้ยงนกกกรงหัวจุกหลายตัว นอกจากนั้นยังมีการเลี้ยงนกกอื่น ๆ เช่น นกเขาขาว นกแก้ว เป็นต้น มีสนามแข่งขันในชุมชน โดยเฉพาะร้านน้ำชา ซึ่งเป็นแหล่งรวมตัวของผู้ที่เลี้ยงนกกมาประชันเสียงร้องของนก ส่วนการให้อาหารนกกบางท่านจะมีสูตรลับเฉพาะตัวที่ไม่อาจเปิดเผยให้ใครรู้ ซึ่งผู้เลี้ยงนกกจะดูแลเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอเสมือนเป็นคนในครอบครัว และสิ่งที่ทำให้ผู้เลี้ยงนกกประสบความสำเร็จในการเลี้ยงนกกมากที่สุดคือการได้รับการสนับสนุนจากคนในครอบครัว โดยเฉพาะภรรยาที่จะคอยให้ความช่วยเหลือสามีในการเลี้ยงนกกเมื่อสามีไม่ว่างหรือติดธุระอื่นนอกบ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการรวบรวมจากเอกสารและการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) นำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผล

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอปรากฏผลสรุปวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลพบว่า นกที่ได้รับกรรมพันธุ์จากพ่อแม่และมีสุขภาพที่ดี ตลอดจนการสร้างความไวใจและสนิทสนมระหว่างเจ้าของนกกกับนก จะส่งผลต่อเสียงร้องของนกกกรงหัวจุก

2. ผลการศึกษารูปแบบการฟังเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล

จากการศึกษารูปแบบการฟังเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลพบว่าเสียงร้องของนกกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล มีเสียงร้อง 2 ประเภท ดังนี้

2.1 นกเสียงทั่วไป จะประกอบด้วย 2 แบบ

นกเสียงธรรมดา คือ นกที่ร้องแต่ละครั้งแล้วออกเสียง 3 พยางค์ขึ้นไป

นกลีเสียงเบิ้ล คือ นกที่ร้องแต่ละครั้ง จะออกเสียง 6 พยางค์ขึ้นไป

2.2 นกลีเสียงทอง เป็นนกที่มีน้ำเสียงดี ดุดัน กังวาน มีเสียงร้องเป็นทำนองเพลง

3. ผลการศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกรงหัวจุก

จากการศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกรงหัวจุกพบว่าผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกรงหัวจุก มีผลกระทบทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนี้

3.1 ผลกระทบด้านบวก คือ เป็นการสร้างรายได้แก่ผู้เลี้ยงนกรงหัวจุกจากการทำธุรกิจขายนก และสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้เลี้ยงนกรง

3.2 ผลกระทบด้านลบ คือ ขนนกอาจทำให้เกิดอาการภูมิแพ้ เสียงร้องของนกทำให้เกิดความรำคาญสำหรับผู้ที่ไม่ชอบ อีกทั้งการใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับนกมากเกินไปจนทำให้เสียการเสียนงาน

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ผู้ศึกษาอภิปรายผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล ได้แก่ กรรมพันธุ์ สุขภาพที่ดี อาหาร อายุ การรักษาความสะอาด และการพักผ่อนของนก ตลอดจนการสร้างควมไวใจและสนิทสนมระหว่างเจ้าของนกรงหัวจุกซึ่งสอดคล้องกับนิพนธ์ สีลาเนียม (2552: ออนไลน์) กรรมการบริหารสมาพันธ์ผู้เพาะเลี้ยงนกรงหัวจุก ภูมิภาค 7 แห่ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี กล่าวว่า การซื้อนกเล็กหรือลูกนกมาอนุบาลและฝึกซ้อมเองตั้งแต่เล็ก ๆ ได้ก็ควรซื้อ เพราะทำให้เกิดการคุ้นเคยกันระหว่างผู้เลี้ยงกับนก ขนาดของกรงก็มีผลกับนก สำหรับกรงนกก็ไม่จำเป็นต้องซื้อกรงราคาแพง ๆ ซื้อกรงแค่ว่าพอเลี้ยงนกได้ก็พอแล้ว นอกจากนี้ ควรซื้อกรงพักนกซึ่งเป็นกรงใหญ่สักหน่อย ประมาณ 40-50 ซี เพื่อให้นกพักหลังแข่งขัน ส่วนกรงธรรมดาใหม่ ๆ ควรเลี้ยงอยู่ในกรง 13-15 ซี แต่จำเป็นต้องฝึกให้นกเกิดความเคยชินกับกรง กับเจ้าของ และสภาพแวดล้อมรอบข้าง สถานที่แขวนกรงควรแขวนในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี โลงโปร่ง และต้องหาผ้าคลุมกรงด้วย เพื่อไม่ให้นกเครียดจนเกินไป อาหารของนกให้กินอาหารเม็ดเป็นอาหารนกรงหัวจุกโดยเฉพาะเลยจะดีกว่า ส่วนผลไม้กินได้แทบทุกชนิด น้ำต้องให้น้ำสะอาด เปลี่ยนน้ำทุกวัน ใส่ยาปฏิชีวนะ วิตามิน B รวม เป็นยารักษาโรคต่างๆ ใส่ยาให้กินเพื่อคลายเครียด และสำหรับนกที่เตรียมตัวลงแข่งขันเสียงร้องต้องให้อาหารเสริมประเภทหนอนนก และผลไม้ จะช่วยให้นกมีความสมบูรณ์ คึกคัก กระปรี้กระเปร่าพร้อมที่จะขึ้นสู่วิวทัศน์ในสนามแข่งขันส่วนนกรงหัวจุกสามารถฝึกให้ร้องตามที่เราต้องการได้ โดยการหานกแม่แบบ หรือที่เรียกว่า "นกรู" ที่มีเสียงไพเราะ ร้องได้ 3-4-5-6 พยางค์ ตามที่ต้องการมาเป็นแม่แบบแขวนกรงไว้ ระยะห่างพอสมควร นกที่ฝึกร้องจะค่อยๆ ร้องตามนกรูแม่แบบหรือนกรู นกฝึกสามารถร้องเพลงตามนกรูได้ กรณีที่นกรูไม่ได้บางคนใช้เปิดเทปให้กรงเลียนเสียงก็มี ประการสำคัญคือนกรูต้องร้องดี ร้องไพเราะถูกต้องตามพยางค์ ไม่ใช่ร้องมั่วสะเปะสะปะจะทำให้กรงฝึกร้องมั่วตามไปด้วย ส่วนการเลี้ยงนกรงหัวจุกจำเป็นต้องเอานกตากแดดเพราะจะฝึกให้นกขยัน ลดไขมันในตัวนก และให้หนักขึ้นกับสภาพของแดด เพราะเวลาแข่งขันนกรงนั้นจะแข่งกันตั้งแต่สายยันบ่ายคล้อย ดังนั้นนกรงจึงต้องพร้อมที่จะตากแดดอยู่เสมอ การนำนกในกรงขึ้นตากแดดจึงมีความสำคัญมากและการดูแลนกในแต่ละวันก็ต้องฝึกให้นกรูร้องเพลงตามแม่ไม่เพลงนก โดยหานกรูมาช่วยฝึกให้ร้อง นกรูจะร้องไปตามช่วงจังหวะ นกรูเองก็จะร้องตาม นกรูเป็นการเลียนเสียงร้องจากนกรู หากเลี้ยงตั้งแต่เล็ก ๆ ไปจนกระทั่งโตใหญ่ ใช้เวลาประมาณ 2 ปี นกรูก็สามารถลงสนามแข่งบนราวเหล็กได้แล้วโดยช่วงปีแรก เมื่อนกรูเริ่มร้องเสียงดี มีจังหวะจะโคน ก็ต้องหมั่นนำนกรูออกมาประสพการณ์โดยการนำไปตามสถานที่ต่างๆ ให้นกรูได้เรียนรู้นอกสถานที่ ไม่ตื่นกลัวสถานที่แปลกใหม่ ถึงคราวลงสนามแข่งขันตามที่ตั้งใจ นกรูจะได้ไม่ตื่นสถานที่และสอดคล้องโอเคเนชั่น (2554 : ออนไลน์) ได้ลงบทความเกี่ยวกับการร้องของ นกรงหัวจุก ว่าต้องเปล่งเสียงร้องเต็มที่ เสียงเป็นเพลงเหมือนเสียงดนตรีเป็นเสียงที่ไพเราะ เสียงของนกรงหัวจุกที่ดีควรจะเป็นเสียงใหญ่ ถัดมาก็เสียงกลางและเสียงเล็ก ซึ่งก็แล้วแต่ถิ่นกำเนิดของนกรงหัวจุกนั้น ๆ เพลงของนกรงหัวจุกต้องมีคำ 3 คำขึ้นไปจนถึง 7 คำ ซึ่งนกรูที่ร้องเพลงได้ 3 - 5 คำ เป็นนกรูแบบธรรมดา นกรูที่ร้องเพลงได้ 6 - 7 คำ จะเป็นนกรูที่หายาก จังหวะและคำร้องแต่ละคำต้องสม่ำเสมอและชัดเจน ในภาพรวมการร้องของนกรงหัวจุก คือ ขณะร้องเพลงต้องมีท่าที ลีลาสวยงามไปทุกส่วน ไม่ว่าจะ เป็นปาก คอ ออก หาง ขา หน้าตาสดชื่นแจ่มใส ดวงตาแจ่มใส ขาเหยียด ลำตัวนกตั้ง หน้าเชิด ขนออกฟู หางกระดก น้ำเสียงดัง ฟังชัดเป็นจังหวะจะโคนที่ดี สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. วิธีการฟังเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล สำหรับวิธีการฟังเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล พบว่ามีเสียงร้อง 2 ประเภท ดังนี้) 1) นกเสียงทั่วไป จะประกอบด้วยเสียงร้อง 2 แบบ คือ นกเสียงธรรมดา โดยที่นกร้องแต่ละครั้งจะออกเสียง 3 พยางค์ ในการแข่งขันจะนับเป็น 1 ดอกและนกเสียงเบิ้ล โดยที่นกร้องแต่ละครั้งจะออกเสียง 6 พยางค์ ในการแข่งขันจะนับเป็น 2 ดอก และ 2) นกเสียงทอง เป็นนกที่มีน้ำเสียงดี ดุดัน กังวาน มีเสียงร้องเป็นทำนองเพลง ซึ่งสอดคล้องกับนิพนธ์ สีลาเนียม (2552 : ออนไลน์) กล่าวว่า นอกจากได้ประเภทเสียงทองจะร้องเสียงใหญ่ห้าว บางตัวร้องได้ถึง 6-7 พยางค์ การฟังเสียงร้องของนกนั้น นับจากคำร้อง ถ้าร้อง 1 ครั้ง นับเป็น 1 พยางค์ เช่น นกร้อง “จก ควิกควิก” แบบนี้ 3 พยางค์ ร้อง “จก ควิกควิกไขว ยอ ลิ เหลี้ยว” อย่างนี้ 7 พยางค์ แต่นกส่วนใหญ่จะร้อง 3 พยางค์ เช่น “จก ควิกควิก” หรือ “ควิก จก ควิก” นกประกวดเสียงร้องมักจะร้อง 4-5-6 พยางค์ การร้องแต่ละพยางค์ของนกนั้น เขาเรียกว่า “แม่ไม้เพลงนก” ซึ่งผู้เลี้ยงจะต้องเข้าใจและฟังเสียงร้องของนกได้

3. ผลการศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุก ผลการศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุกพบว่า การเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุกส่งผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ เช่น สามารถนำนกกรงหัวจุกมาเพาะพันธุ์เพื่อสร้างรายได้และทำเป็นอาชีพได้ ตรงกันข้าม ขนของนกกรงหัวจุกอาจสร้างความรำคาญใจให้แก่คนที่เป็นโรคภูมิแพ้ได้สอดคล้องกับการศึกษาของพิชชาล พันธุ์วัฒนา (2560 : 83) ศึกษาการเพาะพันธุ์นกกรงหัวจุก กล่าวถึงว่าการเพาะพันธุ์นกกรงหัวจุกสามารถสร้างรายได้ช่องทางหนึ่งให้กับผู้เลี้ยง ครอบครัว และกลุ่มคนจำนวนหนึ่งจึงหันมาเพาะพันธุ์นกชนิดนี้ ซึ่งต่างมีหลากหลายอาชีพ และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป บ้างทำเป็นอาชีพเสริมจากงานประจำ บ้างยึดเป็นอาชีพหลักเพื่อเลี้ยงครอบครัว บ้างทำเพื่อเป็นงานอดิเรก หรือบ้างทำเพื่อธุรกิจ และผลกระทบด้านลบสอดคล้องกับอับดุลลาตีฟ การี (2559 : 65-67) ได้ศึกษาผลกระทบจากการเลี้ยงและการแข่งขันนกกรงหัวจุกในสังคมมุสลิมภาคใต้ พบว่า ผู้เลี้ยงนกกรงหัวจุกโดยเฉพาะรายที่เลี้ยงเพื่อการแข่งขันจะใช้เวลากับนกกรงค่อนข้างมาก นั่งฟังเสียง พูดคุยหรือเรียกชื่อนก เหมือนฝึกซ้อมให้นักบินเมื่อได้ยินชื่อ อาบน้ำและตากแดดให้นัก และป้อนอาหารเสริม เช่น ตั๊กพุดบางชนิด อาหารเสริมนอกเหนือจากกล้วย มะละกอ ข้าวโพด ทำความสะอาดรังนก และหาสนามซ้อมให้นักเกือบทุกวัน ซึ่งดังกล่าวนี้จะกระทบต่อเวลาที่ต้องเลี้ยงดูอบรมครอบครัวโดยเฉพาะลูก ๆ ของสังคมมุสลิมที่ส่วนมากจะเกรงกลัวผู้เป็นพ่อมากกว่าแม่ โดยเฉพาะรายที่เป็นภรรยา ปัญหาที่เกิดขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อครอบครัวจากการเลี้ยงนกกรง และการแข่งขันนกกรงนั้น จะมีผลกระทบก็ต่อเมื่อภรรยาไม่เข้าใจกันกับเรา เช่น อาจเกิดความรู้สึกโกรธไม่พอใจเมื่อโดนคนในครอบครัวห้ามไม่ให้ไปแข่งขันนกกรงหัวจุก ไม่เห็นด้วยหรือไม่ชื่นชอบกับการเลี้ยงนก นอกจากนี้มีผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เล่นนั้น มีทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ผลกระทบทางจิตใจนั้นเกี่ยวโยงกับการแสดงอารมณ์ที่ไม่สบายใจต่อคนใกล้ชิด อายากอยู่คนเดียว หรือชื่นชอบจนเลยขอบเขต เป็นต้น ตลอดจนผลกระทบในด้านการเงินจากการสังเกตเห็นไม่พบว่ามีกำไรโดยตรง นอกจากรายที่ฐานะค่อนข้างยากจนอยู่แล้ว เพราะส่วนมากคนเล่นมักจะเล่นจริงจังจนต้องมีเงินเหลือ ถ้าทางการเงินไม่ดีพอก็จะหยุดหรือชะลอไปก่อน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัลมีปัจจัยมาจาก กรรมพันธุ์ และการมีสุขภาพที่ดี รวมทั้งการสร้างควมไว้วางใจสนิทสนมระหว่างเจ้าของนกกับนก นอกจากนี้เจ้าของนกมีสูตรลับในเรื่องของอาหารนกที่เป็นของตนเอง สิ่งเหล่านี้มีผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกได้ทั้งสิ้น ซึ่งวิธีการฟังเสียงร้องของนกกรงหัวจุกมี 2 ประเภท คือ นกเสียงธรรมดา และนกเสียงทอง ส่วนผลกระทบจากการเลี้ยงนก ด้านบวก คือ เป็นการสร้างรายได้แก่ผู้เลี้ยงนกกจากการทำธุรกิจขายนก และสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้เลี้ยงนก และด้านลบ คือ ขนนกอาจจะทำให้เกิดอาการภูมิแพ้ เสียงร้องของนกทำให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่ไม่ชอบ อีกทั้งการใช้เวลาหมกมุ่นอยู่กับนกมากเกินไปจนทำให้เสียการเสีงาน โดยผลสรุปดังกล่าวมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบและตระหนักรู้ถึงความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกเพื่อเป็นการช่วยฟื้นฟู อนุรักษ์ เผยแพร่สิ่งที่ดีงามให้ดำรงอยู่สืบต่อไป โดยจัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือเล่มเล็กที่มีข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุก เพื่อแจกจ่ายแก่ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนี้และเพื่อเป็นการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อเสียงร้องของนกกรงหัวจุกที่ได้รับรางวัล สำเร็จลุล่วงได้ดี เนื่องจากได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งขอขอบพระคุณชาวชุมชนตลาดเก่าที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์แบบเชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ทุกท่านที่มีมิตรไมตรีที่ดีต่อคณะผู้วิจัยในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

- ชมรมสื่อมวลชนเพื่อสันติ. (2561). ยะลา จัดมหกรรมการแข่งขันนกเขาชาวเสียงอาเซียนอย่างยิ่งใหญ่ ครั้งที่ 33. [ออนไลน์].
ค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560, จาก: <http://spmnews.com/?p=3177>
- นิพนธ์ สีลาเนียม. (2552). แนะนำ นกกรงหัวจุก ให้เป็นนักรบราวเหล็ก [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2560, จาก:
<https://pet.kapook.com/view5409.html>
- พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2560). ทักษะจิตของประชาชนที่มีต่อผู้เลี้ยงนกปรอดหัวโขนที่อาศัยใกล้กันย่านรามคำแหง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3(1), 83.
- อับดุลลาตีฟ การี. (2559). นกกรงหัวจุกพเนินพื้นบ้านในสังคมมุสลิมสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560, จาก : http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/research_file/2559-Aabdullativ-Souther-Bird-Gambling.pdf
- โอเคเนชั่น. (2554). นกกรงหัวจุก เสียงร้องอันมีมนต์ขลัง. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560, จาก:
<http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?id=758222>
- เกริกกฤษณ์ กังแฮ. (มปป.). นกกรงหัวจุก เสียงร้องอันมีมนต์ขลัง. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2560, จาก:
<http://pirun.ku.ac.th/~b5310300856/>